

Moes- en siertuin

Groene landschapselementen

De boerentuin werd van oudsher gebruikt voor de teelt van groenten, aardappelen, fruit en kruiden voor eigen gebruik. Als de boer welgesteld was, vond je in de tuin ook bloemen en sierplanten. De boerentuin heeft zich in de loop van de tijd ontwikkeld van functionele nutstuin tot siertuin om mee te pronken. Waar geld was voor een siertuin werd die vaak 'voor' aangelegd zodat de rijkdom voor de omgeving goed te zien was.

Wat kun jij doen?

Houd bij aanpassing aan je erf altijd rekening met de historische, natuurlijke en duurzame waarden. In de brochure '[Boerenerf](#)' vind je een checklist van vragen die je helpen om je erf zo passend mogelijk te maken. Hieronder kun je lezen hoe de boerentuin zich in de loop van de tijd ontwikkeld heeft en welke stijlen voorkwamen. De huidige boerentuinen zijn meestal al meerdere keren aangepast en laten vaak een mengvorm van stijlen zien.

'Was het boerengezin niet welvarend dan bleef de voortuin een sobere, doelmatige nutstuin'

Klassieke nutstuin

De eerste boerentuinen waren klassieke nutstuinen.

De strakke rechthoekige bedden met groenten, kruiden en bessenstruiken werden omheind door een heg. Deze heg bestond uit beplanting die in de omgeving te vinden was, vaak soorten die op het moment van aanleg voorradig waren.

Het belangrijkste was dat de heg geheel dichtgegroeid was, zodat er bijvoorbeeld geen konijnen de tuin in konden om van de groenten mee te snoepen. De tuin was ingericht voor eigen gebruik. Het gezin was geheel zelfvoorzienend.

Versierde nutstuin

Als er voldoende middelen voor waren, veranderde de klassieke nutstuin in een versierde nutstuin. Langs de groentebedden werden bloemen gezet, gezaaid of aangeplant in aparte bloemenbedden. Zo werd het een kleurrijk palet. Ook de versierde nutstuin lag meestal aan de zijkant van het woonhuis.

Formele tuin in Franse renaissance stijl

Later ontstonden formele tuinen in Franse renaissance stijl. Symmetrische, rechthoekige perken in de voortuin werden omgeven door lage buxusheggetjes.

Binnen de rechthoeken vormden buxushaagjes vaak weer cirkels, ovalen, halve manen of andere figuren, waarin bloemen en kruiden stonden.

Tussen de rechthoeken lag zand, grind of gemalen schelpen, als looppad en voor contrast. Op deze manier werd de natuur beheersbaar.

De moestuin werd meer naar achteren op het erf geplaatst of naar de zijkant van het huis. Het voorerf kreeg hierdoor meer en meer de functie van siertuin en statussymbool, een voorloper van veel hedendaagse tuinen.

Romantische tuin in Engelse landschapsstijl

Weer later ontstond de romantische tuin in Engelse landschapsstijl, de zogenaamde slingertuin. Hier zijn geen strakke lijnen en symmetrie meer. De natuur werd geïmitteerd met de aanleg van kronkelende paden, heuveltjes en grasvelden met fraaie alleenstaande bomen, zoals een treurbeuk.

Zoek je meer informatie?

- Kijk ook naar de andere brochures.
- In de brochures over [Dieren](#) vind je tips hoe je het boerenerf natuurrijk(er) maakt.
- In de brochure [Meer informatie](#) vind je boeken en websites van andere organisaties: met meer informatie over boerenerven en hieraan verbonden onderwerpen.

Meer informatie over een streekeigen erfinrichting in Zuid-Holland?

Kijk dan ook www.zelfdoeninzh.nl/erfgroen

